

Advokatfirmaerne
Att. adv. Michael v. Kauffmann
Købmagergade 62
1150 København K

Frederiksborggade 15
1360 København K

Tlf 33 95 57 85
Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

Vedr. Deres klage af 14. juli 2004 om rettighedserhvervelse for DONG Distribution A/S vedr. naturgasledning over ejendom tilhørende Aktieselskabet Basnæs

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Ved brev af 14. juli 2004, modtaget i Energiklagenævnet den 9. august 2004, klagede advokat Michael v. Kauffmann, København, på vegne af Aktieselskabet Basnæs over Skælskør Kommunes afgørelse af 22. juni 2004 om rettighedserhvervelse for DONG Distribution A/S vedr. naturgasledning på strækningen Skælskør til Stignæs for så vidt angår ejendommen lb.nr. 2331-10-616, matr. nr. 13, Magleby By, Magleby pr. Skælskør.

Det fremgår af Kommunens fremsendelsesskrivelse til Energiklagenævnet, at naturgasfordelingsledningen – et 20 cm stålrør med et gastryk på 19 bar – er planlagt anlagt på en 7,7 km lang strækning til naturgasforsyning med procesenergi af virksomhed i Stignæs industriområde fra 1. oktober 2004. Det fremgår endvidere, at der 2. april 2004 afholdtes åstedsforretning i sagen.

Den påklagede afgørelse

Af Skælskør Kommunes brev af 22. juni 2004 til klageren fremgår bl.a.:

”Byrådet har den 17. juni 2004 besluttet at ekspropriere arealer m.v. til anlæg af naturgasfordelingsledning til forsyning med procesenergi af erhvervsvirksomhed ved Stignæs.

Ekspropriationen sker på det på åstedsforretningen foreliggende grundlag med aftalte mindre ændringer.

Ekspropriationsbeslutningen er truffet i henhold til bestemmelserne i lov nr. 382 af 13. juni 1990 om varmforsyning.

Den af byrådet truffede beslutning om ekspropriation kan påklages til Energiklagenævnet [...] Eventuel klage hindrer ikke anlægsarbejdets udførelse, medmindre Energiklagenævnet som klagemyndighed bestemmer andet.”

Brevet redegjorde derpå for det tidligere fremsatte forligstilbud, erstatningsbeløb og adgangen til at indbringe erstatningsudmålingen for taksationskommissionen.

Af bilagene synes at fremgå, at det væsentlige i ekspropriationen er en ledningsservitut om en nedgravet naturgasledning vedr. ejd. lb.nr. 616.

Klagen til Energiklagenævnet

I advokat v. Kauffmanns klage af 14. juli 2004 hedder det bl.a.:

"På vegne af Aktieselskabet Basnæs skal jeg endnu engang anmode om fuld aktindsigt i ovennævnte to sager, hvor kommunen, uden forudgående dialog, behørig orientering eller almindelig anstændighed uden videre har indkaldt til åstedsforretninger med henblik på og gennemførelse af ekspropriation. Begæringerne om aktindsigt fastholdes under de i henhold til loven givne præmisser. [...] Aktindsigt ønskes i alt materiale med relation til ovennævnte sager og det nødvendige baggrundsmateriale til at kunne bedømme lovligheden af kommunens fremgangsmåde og dispositioner.

Åsteds- og ekspropriationsforretningen den 6. maj d.å. og byrådets beslutning den 17. f m. for så vidt angår gasledningen protesteres der overfor, idet jeg ikke forinden havde fået imødekommet min begæring om fuld aktindsigt. Der protesteres endvidere over, at kommunen nægtede at omberamme mødet og at kommunen i det hele sad begæringen om aktindsigt og omberammelse overhørig også selv efter, at begæringen blev fremsendt gennem Folketingets Ombudsmand Hans Gammeltoft-Hansen.

Hvordan kommunen i øvrigt kan forvente, at grundejere på et fornuftigt og sagligt grundlag skal kunne deltage i et ekspropriationsmøde, når kommunen i strid med loven undlader at imødekomme fuldt ud en begæring om aktindsigt, må foreløbig henstå i det uvisse.

Ekspropriationsforretningen den 6. maj d.å. godkendt af byrådet den 17 f.m. ønskes tillige indbragt for klageinstansen både for så vidt angår forretningens gennemførelse, såvel som den af kommunen fastsatte erstatning.

[...]

Jeg gør endvidere opmærksom på, at det er kritisabelt, at jeg på mine klienters vegne ad omveje selv er nødsaget til at søge at finde ud af, hvad kommunen og dennes samarbejdspartnere har af skjulte mål og interesser, og i den anledning tilsyneladende lader hånt, ikke blot om mine klienters, men også mange andre grundejeres interesser.

I den forbindelse vil jeg gøre opmærksom på, at jeg har konstateret, at den foreligger adskillige andre sagsakter, end de få dokumenter, som kommunen tidligere har sendt mig på baggrund af mine begæring om aktindsigt vedr. ekspropriationsforretningerne. Jeg har således konstateret og kun dokumentere, at Skælskør Kommune i strid mod sandheden flere gange har påstået, at der ikke foreligger akter i sagerne, ud over grundejerbeskrivelse og vejledninger udarbejdet af DONG og Stigsnæs Vandindvinding I/S i forbindelse med ekspropriationsforretningerne.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 2 af 17

F.eks. har jeg uden om kommunen fremskaffet kopi af Skælskør kommunes Vandforsyningsregulativ udarbejdet af kommunen sammen med Stigsnæs Vandforsyning I/S og noget korrespondance herom bl.a. fra 1994 og 2003. Efter rykkere har kommunen nu mange måneder efter begæringens fremsættelse, sendt mig kopi af mødereferat mellem repræsentanter for kommunen og Stigsnæs Vandforsyningsselskab I/S vedr. et møde i 2003, selv om kommunen tidligere helt har undladt at svare på begæringen om aktindsigt og efter rykker påstod, at der intet forelå. Jeg er af den opfattelse, at den må foreligge yderligere materiale, herunder baggrundsmateriale af relevans for at kunne bedømme saglighed og lovlighed i kommunens dispositioner.

Når kommunen i øvrigt har påstået, at mine klienter skulle være de eneste, som har gjort indsigelser og modsat sig ekspropriation, er dette også i strid mod sandheden. Det er således konstateret, at der er adskillige grundejere, som har protesteret.

For så vidt angår den tidligere nævnte begæring om omberømmelse af ekspropriationsforretningen den 6. maj d. å, skal jeg anmode kommunen om at oplyse mig den nærmere baggrund for at kommunen ikke ville medvirke til en omberømmelse, end ikke da begæringen blev videresendt gennem Folketingets Ombudsmand. Jeg er klar over, at kommunens medarbejder [L] og politiker Peter Olsen påstår, at kommunen ikke skulle have modtaget den første begæring. Begæringen er imidlertid afsendt på normal vis, og under alle omstændigheder modtog kommunen på ny begæringen, uden at kommunen på noget tidspunkt nærmere har forklaret, hvorfor begæringen ikke kunne imødekommes, udover udokumenteret at påstå, at sagen skulle være så fremskredet, at en omberømmelse ikke kunne finde sted.

Jeg skal således anmode om en udførlig begrundelse for afslaget, herunder mod oplysninger om, hvilke helt uopsættelige forhold der gør, at omberømmelse ikke kunne finde sted.

Man har efterhånden fået det indtryk, at visse ledende personer i kommunen, herunder borgmesteren, har så stor en interesse i at fremme industrien ved Stigsnæs, at alle rimelige hensyn ikke blot til de nærmeste naboer, men også fjernere naboer til Stigsnæs, bliver tilsidesat.

Mine klienters indsigelser mod ekspropriationsforretningerne skyldes ikke blot, at der skal nedlægges flere tusinde meter rørledninger ind over deres ejendom, men også og ikke mindst måden det foregår på, såvel som en stærk skepsis over for den alvorlige miljøpåvirkning, som den kraftige udvikling af Stigsnæs, som bl.a. borgmesteren går ind for, er betænkelig.

En ting er, at de nye og voldsomt forøgende vandboringer ved Lundby vil medføre et fald i grundvandstanden i området med risiko for økonomisk skade for landbruget, når Stigsnæs-området foreløbig har fået tilladelse til at øge vandtilførslen fra ca. 1 mio. kubikmeter vand om året, til 2,7 mio. kubikmeter.

Væsentligt og mere bekymrende er den PVC fabrik, som er under opbygning ved Stigsnæs idet tilsyneladende ingen andre kom-

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 3 af 17

muner i landet ønskede at huse en sådan fabrik af pågældende kategori under hensyn til miljørisikoen herved.

Og virksomheden RGS 90 A/S har ifølge det oplyste tillige fået tilladelse til en stor udvidelse af sit produktionsområde på trods af, at der allerede på nuværende tidspunkt er meget kraftige miljøgener i hele området omkring Stignæs. Naboer klager over ubehagelige lugtgener og nedfaldent slammateriale samt selvantændte brande i slamdyngerne m.v. Mine klienter har også problemer med lugtgener fra RGS 90. Hver dag hele året kører der 150 store lastvognstog med forurenede slam og andet materiale, som bliver læsset af hos RGS 90, hvor det ligger i store bunker og syder, og lejlighedsvis antænder sig selv.

I Eggerslevmagle og andre beboede områder langs den rute, hvor lastvognstogene dagligt kører igennem, klages der ikke blot over den kraftige trafikstøj, men også over den manglende sikkerhed, ikke mindst for de skolesøgende børn, som færdes på de samme små landeveje, hvor lastvognene passerer.

Når RGS 90 har fået udvidet sin produktion, forventes det, at antallet af store lastvognstog med forurenede slam m.m. vil blive mere end fordoblet og udsigten til, at der dagligt skal passere 300 eller 400 store lastvognstog med miljøaffald på vej til Stignæs fra det meste af landet, er skræmmende.

Der er endvidere oplysninger om, at adskillige medarbejdere i Stignæsområdet klager over skrantende helbred og går med frygt for, at de bliver udsat for kraftig skadelig miljøpåvirkning fra områdets industri. Nævnte ansatte hos bl.a. RGS 90 får løbende mavepine og diarre. I øvrigt er det mærkeligt, at arbejdere, som søger ansættelse hos RGS 90, bl.a. skal vaccineres mod leverbetændelse, uden at nogen kan få en forklaring på hvorfor. Dette burde kommunen af egen drift nærmere undersøge.

Det er konstateret, at det selskab, som borgmesteren er formand for, har solgt sit containerprojekt til RGS 90 med henblik på opførelse af en ny containerhavn ved Stignæs og hvor det forurenede materiale skal bruges til at dumpe ned under fundamentet til den nye have. Realiseres dette projekt, vil trafikken blive yderligere voldsomt forøget med lastvognstog med containere. RGS 90 har tilsyneladende i øvrigt betinget sig, at de alene vil købe borgmesterens projekt Baltic Gate Terminal A/S, hvis de får tilladelse til at udvide deres egen virksomhed med behandling af miljøfarligt slam, og dette giver mistanke om, at grunden til, at kommunen gennemfører alle disse ekspropriationsforretninger mere eller mindre i dølgsmål og uden at Grundejerne får mulighed for at sætte sig ind i, hvad der foregår, sker for at fremme egne interesser.

Jeg skal yderligere anmode om aktindsigt i sagen omkring RGS 90's ønske om at udvide sin virksomhed ved Stignæs, aktindsigt i den betingede købsaftale mellem RGS 90 og det selskab, som borgmesteren er formand for, og som har solgt sit projekt til RGS 90 og jeg skal anmode om aktindsigt i [L]'s personalemappe, idet [L] fremstår som sagsbehandler i ekspropriations-

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 4 af 17

sagerne og ekspederer disse på en måde, der skaber mistanke om, at [L] ikke virker på objektiv og saglig vis.

Mine klienter og jeg er klar over, at ekspropriationsforretningerne ikke uden videre kan standses og påklage ikke giver opsættende virkning, men det flertal af kommunens politikere, som har stemt for disse, og kommunens embedsmænd, som har med ovennævnte projekter at gøre, vil senere blive søgt holdt personligt ansvarlige, når og hvis det senere om måneder eller år konstateres, at det, der pågår, er retsstridigt og ikke blot moralsk forkasteligt, som er det foreløbige indtryk, der er skabt.

Mine klienters ejendom ligger nogenlunde tilpas langt væk fra Stignæs og er ikke dem, som er og i stigende grad bliver hårdest ramt, og det er ikke alene den måde, som mine klienter er blevet behandlet på, der gør, at man protesterer, men også det forhold, at hele den del af Skælskør Kommune, som ligger nærmest Stignæs, langsomt er ved at blive ødelagt af røg og lugt samt kemiske miljøpåvirkninger, som muligvis vil ødelægge folks helbred og misrøgte naturen. Og når hele sagsbehandlingen omkring udviklingen forekommer suspect med mistanke om uberettiget tilgodeseeelse af særinteresser og mistanke om inhabilitet og derfor findes det nødvendigt at gøre indsigelse.

Jeg er klar over, at mine henvendelser i sagen til kommunen ikke blot er objektiv, men tillige advokatorisk, men dette skyldes ikke mindst, at kommunen kraftigt har provokeret og udvist en manglende respekt og forståelse for deres opgave, nemlig at forsøge at varetage interesserne på saglig og objektiv vis for samtlige borgere og grundejere i kommunen."

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 5 af 17

Skælskør Kommunes bemærkninger til klagen

I Kommunens fremsendelsesbrev af 6. august 2004 siges bl.a.:

"Det bemærkes, at DONG A/S har oplyst, at rydning af arbejdsbælte på klagers ejendom allerede er udført. Det videre anlægsarbejde på ejendommen er dog oplyst midlertidigt indstillet indtil klageafgørelse fra Energiklagenævnet (opsættende virkning eller ej) foreligger.

[...]

Før åstedsforretning(er):

Naturgasfordelingsledningen, et 20 cm stålrør med et gastryk på 19 bar, er planlagt anlagt på en ca. 7.7 km lang strækning til naturgasforsyning med procesenergi af virksomhed i Stignæs industriområde fra 1. oktober 2004.

Fra kontraktindgåelse primo februar måned og frem til indvarsling til åstedsforretning i marts måned er berørte lodsejere kontaktet for fastlæggelse af ledningens placering, således også Basnæs Godskontor ved brev fra DONG A/S af 09. februar 2004.

Ved efterfølgende telefonisk kontakt til Basnæs Godskontor oplyste godsforvalter, at modtagne brev allerede var fremsendt til

klagers advokat Michael von Kauffmann, og at al fremtidig henvendelse skulle ske til denne.

COWI A/S ved ingeniør Kurt Riis forsøgte herefter utallige gange uden held at komme i kontakt med advokat (ej svar på telefonbeskeder etc.) og ing. Kurt Riis måtte sluttelig konkludere, at det planlagte indgreb nok var af så lille og uvæsentlig karakter og i øvrigt formodentligt afstemt mellem advokat og Godskontor således at ledningstrace var "accepteret".

A/S Basnæs v/advokat Michael von Kauffmann og Basnæs Godskontor blev som alle øvrige lodsejere den 2. marts 2004 indvarslet ved almindeligt brev til åstedsforretning til afholdelse den 2. april 2004.

Basnæs Godskontor [har Skælskør Kommune og DONG A/S] valgt [at holde] løbende informeret om [sagens] forløb, selvom kontakt er frabedt, alt med det formål at sikre en løbende opdatering af informationer til Basnæs Godskontor om aftaler og afgørelser, når anlægsarbejdet forventelig udføres på ejendommen.

Den 23. marts 2004 modtager Borgmester Ole Drost, Skælskør kommune brev fra klagers advokat om "kommunens trusler om ekspropriation til fordel for gasledning og vandledning". I brevet gøres bl.a. gældende, at indvarslingen er modtaget den 9. marts 2004 og indvarslingsfristen på 4 uger derfor ikke overholdt og sammenfattende i øvrigt "at lovens krav til gennemførelse af de ønskede tvangsindgreb ikke er overholdt".

Ved et telefonisk check til andre indkaldte lodsejere kan kommunen konstatere, at disse har modtaget indvarslingsskrivelser fra kommune umiddelbart efter udsendelse og altså inden 4 uger før åstedsforretningens afholdelse. Hvorvidt Basnæs Godskontor har modtaget indvarslingen rettidigt som alle øvrige lodsejere har af ovennævnte årsager ikke kunnet bekræftes.

Da udarbejdelse af en ny tidsplan for ekspropriationsprocedure – med en ny dato for afholdelse af åstedsforretning og alene omfattende A/S Basnæs – viste, at kommunen, ved at indlægge et par ekstra politiske udvalgsmøder, kunne ekspropriationsbeslutte tidligere berammede dag, den 17. juni 2004, valgte kommunen i den givne situation at annullere indvarslingen, hvilket skete ved brev af 29. marts 2004 fra borgmester til klagers advokat.

Nyt materiale til brug for indkaldelse til åstedsforretning blev udarbejdet, og der blev annonceret (7. april) og indkaldt til åstedsforretning (5. april) på klagers ejendom den 6. maj 2004. Indvarslingsskrivelser blev valgt afsendt anbefalet til både klagers advokat og Basnæs Godskontor af hensyn til evt. senere dokumentation for rettidigt indkaldelse.

Dagen før åstedsforretningens afholdelse modtager Skælskør kommune brev fra Folketingets Ombudsmand, hvori kommunen på baggrund af brev fra advokat [v. Kauffmann] af 3. maj 2004 med bilag anmodes om at tage stilling til begæring om aktindsigt og anmodning om udsættelse af åstedsforretningen.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 6 af 17

Både i brev fra Folketingets Ombudsmand og advokatens brev fremgår af et bilag nr. 5, at der fra advokat den 7. april 2004 er tilsendt Borgmester Ole Drost, Skælskør kommune et brev, hvori begæres udsættelse af åstedsforretning både af hensyn til aktindsigt samt advokatens andre gøremål.

Borgmesteren og Skælskør kommune kan ved en gennemgang af modtagne post i perioden efter den 7. april og frem til 5. maj konstatere, at der ikke er modtaget noget brev fra klagers advokat dateret 7. april 2004. Skælskør kommune har således ikke haft mulighed for at agere på henvendelse fra klagers advokat om udsættelse af åstedsforretningen.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 7 af 17

Åstedsforretning(er):

Åstedsforretning den 6. maj 2004 blev gennemført som berammet – og uden deltagelse fra advokat eller andre repræsentanter for ejer eller Basnæs Godskontor (ej pligt til at give møde ved en åstedsforretning).

Efterfølgende blev fra Skælskør kommune ved anbefalet brev af 13. maj 2004 tilsendt hhv. ejer ved advokat Michael von Kauffmann og Basnæs Godskontor udskrift af ekspropriationsprotokol med forligstilbud samt rettet ekspropriationsplan, hvori ligeledes redegøres for de muligheder der gives ejer overfor kommunen inden ekspropriationsbeslutning.

Samme dato blev Folketingets Ombudsmand tilskrevet med vedlagt kopi af brev til A/S Basnæs.

Ekspropriation:

I forbindelse med indstilling til politiske udvalg om ekspropriation kunne konstateres, at der ikke fra klagers advokat eller andre inden 3 uger fra afholdt åstedsforretning den 6. maj 2004 var modtaget bemærkninger til de planlagte foranstaltninger eller fremført synspunkter som ejer finder bør have indflydelse på erstatningens fastsættelse.

Teknisk udvalg og Økonomiudvalg anbefaler således herefter den 7. juni 2004 indstilling til byrådet om ekspropriation til gennemførelse og sikring af projekt på samtlige berørte ejendomme på hele strækningen.

Den 17. juni 2004, dagen hvor ekspropriation er berammet truffet, modtager Skælskør byråd fra klagers advokat nyt brev, dateret 15. juni 2004, hvori byrådet opfordres til at undlade at træffe ekspropriationsbeslutning.

”Indsigelsen” – ”klagen” – er ikke modtaget inden 3 uger efter afholdelse af åstedsforretning og kan som sådan afvises til behandling, idet ejer påny har muligheden for at klage efter meddelelse af ekspropriationsbeslutning.

Byrådet orienteres dog inden beslutning om det modtagne brev og beslutter efterfølgende i enighed at træffe ekspropriationsbeslutning på mødet den 17. juni 2004.

Efter byrådets ekspropriationsbeslutning:

Den 18. juni 2004 modtager Skælskør kommune brev [af 17. juni 2004] fra Folketingets ombudsmand med vedlagt kopi af brev fra klagers advokat, dateret 28. juni 2004 [rettelig 28. maj 2004].

Den 22. juni 2004 meddeles byrådets ekspropriationsbeslutning til berørte lodsejere og brugere – til klagers advokat og Basnæs Godskontor dog ved anbefalet brev -, alt med angivelse af klagevejledning jf. "Vejledning og almindelige vilkår".

Ligeledes den 22. juni 2004 tilskrives klagers advokat ang. henvendelse fra Folketingets ombudsmand, dateret 17. juni 2004.

Efter klagefristens udløb kan kommunen konstatere, at der ikke er modtaget yderligere klager end de af Energiklagenævnet tidligere behandlede.

Berørte lodsejere og brugere på strækning tilskrives ultimo juli og primo august af DONG A/S om anlægsarbejdets opstart på strækningen.

Den 4. august 2004 konstaterer Skælskør kommune, som tidligere omtalt, at en fax, dateret 14. juli 2004, fra klager stilet til borgmester Hans Ole Drost ikke p.g.a. ferie er videregivet til rette forvaltning til behandling.

Klagen, som Energiklagenævnet anmodes om alene at behandle f.s.v. angår den gennemførte ekspropriationsprocedure til anlæg af naturgasledning, [angår] en fortsat betvivlen fra klagers advokat af lovligheden af kommunens handlinger.

Det er Skælskør kommunes opfattelse, at ejer A/S Basnæs som alle andre lodsejere på strækningen er indkaldt lovligt til åstedsforretning(er), både f.s.v. angår tidsfrister og med det nødvendige materiale.

Ingen øvrige lodsejere har betvivlet lovligheden herunder mangel på information og materiale. Klagers advokat er altså på ingen måde stillet ringere end nogen af øvrige berørte lodsejere. Klagers advokat har endog undladt at ville modtage information eller søge en dialog inden indkaldelse til åstedsforretning i marts måned 2004 – en "høring" som ikke er lovbealet.

Skælskør kommune skal på ny beklage denne sene fremsendelse af modtagne klage fra advokat for A/S Basnæs til behandling i Energiklagenævnet, idet anlægsarbejdet er opstartet med rydning af arbejdsarealer.

Sluttelig skal bemærkes, at det er Skælskør kommunes opfattelse og oplevelse, at klagers anbringender set i forhold til det minimale indgrebs størrelse på ejendommen er ude af proportioner, ligesom det også er kommunens oplevelse, at klagers advokats brevveksling gennem hele forløbet alene har været et forsøg på forhale sagen vel vidende, som klagers advokat udtrykker det i klagebrevet af 14. juli 2004: "Mine klienter og jeg er klar over, at ekspropriationsforretningerne ikke uden videre kan standses og påklage ikke giver opsættende virkning".

Skælskør kommune vil snarest efter Energiklagenævnets afgørelse af klagen anmode Taksationskommissionen om en behandling og fastsættelse af erstatningens størrelse."

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 8 af 17

Energiklagenævnets praksis

Energiklagenævnet har tidligere truffet to afgørelser vedrørende ekspropriationen til fordel for naturgasledningen fra Skælskør til Stigsnæs.

Fra afgørelse af 29. juli 2004 (j.nr. 21-281) citeres:

"[Klagerne] har klaget over, at rettighederne på deres ejendom erstattes efter priserne for landbrugsjord. Klagerne ønsker erstatningen beregnet efter priserne for jord, hvor arealet er udlagt til byområde. Der er dermed tale om en klage over erstatningens udmåling.

Da et sådant klagepunkt ifølge varmeforsyningslovens § 18 afgøres af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om offentlige veje, finder Energiklagenævnet, at sagen bør henvises til disse myndigheder med henblik på afgørelse af klagernes sag.

Da klagernes retsstilling ikke forringes ved, at anmodningen om opsættende virkning afslås, bør klagen fra [klagerne] ikke tillægges opsættende virkning."

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 9 af 17

Fra afgørelse af 29. juli 2004 (j.nr. 21-282) citeres:

"[Klager] har klaget over fordelingsledningens placering. [Klager] har herved henvist til, at ledningen efter hans opfattelse har en uhensigtsmæssig placering, idet trykket i ledningen kan skabe gener for byudviklingen, herunder et fremtidigt by- og boligområde.

Ved rekursafgørelser af beslutninger i ekspropriationssager efter varmeforsyningsloven vurderer Energiklagenævnet, om ekspropriationen stemmer overens med de hensyn til samfundsøkonomisk og miljøvenlig anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningsafhængigheden af olie, jf. varmeforsyningslovens § 1. Energiklagenævnet tager herved udgangspunkt i, om ekspropriationen har "væsentlig betydning for etableringen af de for et godkendt kollektivt varmeforsyningsanlæg nødvendige rørledninger og varmeforsyningsanlæg og de til en naturgasforsyning nødvendige fordelings- og distributionsanlæg", jf. varmeforsyningslovens § 16, stk. 1.

Energiklagenævnet bemærker, at den påklagede afgørelse om linjeføringen er truffet af kommunalbestyrelsen, der efter loven udøver et skøn over de behov, som byudviklingen kan stille.

Der er ikke for Energiklagenævnet påvist noget forhold, der kan give anledning til tvivl om, hvorvidt kravet om ledningens væsentlige betydning for de til en naturgasforsyning nødvendige fordelings- og distributionsanlæg er opfyldt.

Med denne begrundelse bemærker Energiklagenævnet, at kommunens skøn over linjeføringen på [klagers] jorder ikke kan give nævnet anledning til kritik.

Hvorvidt spørgsmålet om hensigtsmæssighed efter lovgivningens regler om zoner og byudvikling kan afgøres af taksationsmyndighederne eller af det almindelige tilsyn med kommunerne, bør efter Energiklagenævnets opfattelse afgøres af disse myndigheder. Spørgsmålet om klagens opsættende virkning skal Energiklagenævnet afgøre i medfør af varmemforsyningslovens § 26 og efter dansk forvaltningsrets almindelige regler herom. Disse regler indebærer, at afgørelsen må træffes efter en afvejning af [klagers] anbringender om hensigtsmæssigheden af byrådets beslutning i relation til lovgivningen om zoner og byudvikling over for konsekvenserne af at udsætte ekspropriationsindgrebet.

Efter Energiklagenævnets opfattelse har [klager] ikke påvist en så væsentlig og individuel interesse i spørgsmålet om linjeføringens hensigtsmæssighed, at en opsættende virkning kan have fornøden begrundelse efter varmemforsyningsloven. Derfor bør klagen fra [klager] ikke tillægges opsættende virkning.”

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 10 af 17

Retsgrundlag

Fra forvaltningsloven, jf. lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer, citeres:

”Retten til aktindsigt

§ 9. Den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Begæringen skal angive den sag, hvis dokumenter den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med.

[...]

Omfanget af aktindsigt

§ 10. En parts ret til aktindsigt omfatter med de i §§ 12-15 nævnte undtagelser

- 1) alle dokumenter, der vedrører sagen, herunder genpart af de skrivelser, der er udgået fra myndigheden, når skrivelserne må antages at være kommet frem til adressaten, og
- 2) indførelser i journaler, registre og andre fortegnelser vedrørende den pågældende sags dokumenter.

[...]

Udsættelse af sagen

§ 11. Fremsætter en part under sagens behandling begæring om aktindsigt, og denne begæring efter loven skal imødekommes, udsættes sagens afgørelse, indtil der er givet parten adgang til at gøre sig bekendt med dokumenterne.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder dog ikke, hvis udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse, eller hvis partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse.

Undtagelse af dokumenter

§ 12. Retten til aktindsigt omfatter ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses

1) dokumenter, der udarbejdes af en myndighed til eget brug ved behandlingen af en sag,

2) [...]

3) brevveksling mellem en kommunalbestyrelse og dennes udvalg, afdelinger og andre administrative organer eller mellem disse organer indbyrdes.

Stk. 2. Oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagens afgørelse, og som alene indeholdes i interne arbejdsdokumenter, skal uanset bestemmelsen i stk. 1 meddeles i overensstemmelse med reglerne i dette kapitel.

§ 13. Retten til aktindsigt omfatter uanset bestemmelserne i § 12 interne arbejdsdokumenter, som foreligger i endelig form, når

1) dokumenterne alene gengiver indholdet af myndighedens endelige beslutning vedrørende en sags afgørelse,

2) dokumenterne alene indeholder en gengivelse af oplysninger, som myndigheden har haft pligt til at notere efter lov om offentlighed i forvaltningen, eller

3) dokumenterne er selvstændige dokumenter, der er udarbejdet af en myndighed for at tilvejebringe bevismæssig eller anden tilsvarende klarhed med hensyn til en sags faktiske omstændigheder.

[...]

Afgørelse af sager om aktindsigt

§ 16. Afgørelsen af, om og i hvilken form en begæring om aktindsigt skal imødekommes, træffes af den myndighed, der i øvrigt har afgørelsen af den pågældende sag.

Stk. 2. Myndigheden afgør snarest, om en begæring kan imødekommes. Er begæringen ikke imødekommet eller afslået inden 10 dage efter, at begæringen er modtaget af myndigheden, skal denne underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Stk. 3. Har det betydning for en parts mulighed for at varetage sine interesser at få afskrift eller kopi af sagens dokumenter, skal en begæring herom imødekommes. Dette gælder dog ikke, hvis dokumenternes karakter, antallet af dokumenter eller deres form med afgørende vægt taler herimod. [...]

Stk. 4. Afgørelser om aktindsigtsspørgsmål kan påklages særskilt til den myndighed, som er klageinstans i forhold til afgørelsen af den sag, begæringen om aktindsigt vedrører. Bestemmelsen i § 11 gælder tilsvarende.

Stk. 5. [...]

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 11 af 17

§ 17. Hvor adgangen til at påklage afgørelsen i en sag er tidsbe-
grænset og begæringen om aktindsigt fremsættes efter, at afgø-
relsen er meddelt parten, men inden klagefristens udløb, kan
myndigheden bestemme, at klagefristen afbrydes. Klagefristen
løber i så fald videre fra det tidspunkt, hvor aktindsigt er med-
delt parten eller er afslået, dog med mindst 14 dage. Underret-
ning om, hvornår klagefristen herefter udløber, skal samtidig gi-
ves til andre klageberettigede, der har fået skriftlig meddelelse
om selve afgørelsen.

[...]

§ 21. Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sa-
gens behandling forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil
parten har afgivet en udtalelse til sagen. Myndigheden kan fast-
sætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist
for sagens afgørelse,
- 2) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at
burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private in-
teresser, der taler imod en sådan udsættelse, eller
- 3) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer par-
ten adgang til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørel-
sen træffes.”

Fra varmemforsyningsloven, jf. lovebekenatgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 med
senere ændringer, citeres:

”§ 16. Såfremt det er af væsentlig betydning for etableringen af
de for et godkendt kollektivt varmemforsyningsanlæg nødvendige
rørledninger og varmemforsyningsanlæg og de til en naturgasfor-
syning nødvendige fordelings- og distributionsanlæg, der skal le-
vere naturgas til andre formål end rumopvarmning, kan der ved
ekspropriation

- 1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretnin-
ger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger samt tilbehør
hertil,
- 2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i
ejernes rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig rå-
den over fast ejendom, og
- 3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse
af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitut-
rettigheder samt andre rettigheder over fast ejendom.

Stk. 2. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 1, bortfalder alle ret-
tigheder over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i
det enkelte tilfælde. Ved ekspropriation efter stk. 1, nr. 2, skal
rettigheder over fast ejendom, der stiftes ved ekspropriation, re-
spekteres af indehavere af alle rettigheder over ejendommen,
medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 12 af 17

§ 17. Beslutning om ekspropriation efter § 16 træffes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje § 45 og §§ 47-49 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Skal der til fordel for samme anlæg samtidig ske ekspropriation i flere kommuner, kan miljø- og energiministeren bestemme, at ekspropriationen skal ske efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

§ 18. De taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-62 i lov om offentlige veje, afgør spørgsmål om erstatning efter § 17, stk. 1.

Stk. 2. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder lov om offentlige veje § 51, stk. 2-7, §§ 52-56, §§ 63-64, § 66, stk. 1, og § 67 tilsvarende anvendelse."

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 13 af 17

Energiklagenævnets bemærkninger

Energiklagenævnet skal under denne sag tage stilling til, om advokat v. Kauffmanns klage på vegne Basnæs A/S skal tillægges opsættende virkning.

Spørgsmålet om opsættende virkning skal afgøres efter en samlet vurdering af klagerens enkelte klagepunkter.

Klagen fra advokat v. Kauffmann indeholder følgende punkter:

1. nægtelse af aktindsigt og nægtelse af omberømmelse;
2. ekspropriationsforretningens gennemførelse;
3. erstatningens udmåling.

Skælskør Kommune har oplyst, at DONG A/S har oplyst, at rydning af arbejdsbælte på klagers ejendom allerede er udført, men at det videre anlægsarbejde dog midlertidigt er indstillet på Energiklagenævnets afgørelse om opsættende virkning.

Ved rekursafgørelser af beslutninger i ekspropriationssager efter varmemforsyningsloven vurderer Energiklagenævnet, om ekspropriationen stemmer overens med de hensyn til samfundsøkonomisk og miljøvenlig anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningsafhængigheden af olie, jf. varmemforsyningslovens § 1.

Energiklagenævnet prøver endvidere, om forvaltningsrettens regler har været efterlevet under sagens behandling i første instans.

1.

Vedrørende nægtelse af aktindsigt og nægtelse af omberømmelse

Klagerens advokat har anført, at han – selv efter begæring blev fremsendt gennem Folketingets Ombudsmand – hverken havde fået adgang til at se sagens dokumenter, samt at kræve åstedsforsretningen udsat.

Skælskør Kommune har over for dette anført, at man ved en gennemgang af modtagne post i den relevante periode kan konstatere, at der ikke er modtaget noget brev fra klagers advokat om aktindsigt og udsættelse. Skælskør kommune finder således ikke at have haft mulighed for at agere på henvendelsen fra klagers advokat om udsættelse af åstedsforsretningen.

For så vidt angår aktindsigt bemærker Energiklagenævnet, at der efter forvaltningsrettens almindelige regler tilkommer en part aktindsigt i "alle dokumenter, der vedrører sagen", jf. forvaltningslovens § 10.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Hverken varmemforsyningsloven eller lovgivningen om offentlige veje, som der er henvist til flere steder i varmemforsyningslovens §§ 16 til 18, fraviger forvaltningsretten, som således fuldt ud finder anvendelse på ekspropriations-sager med hjemmel i varmemforsyningsloven.

Side 14 af 17

Energiklagenævnet bemærker endvidere, at overtrædelse af forvaltningsrettens regler om aktindsigt behæfter førstestansmyndighedens forvaltningssakt med en retlig mangel.

Det samme antages at gælde for så vidt angår ulovlig nægtelse af at udsætte sagens afgørelse efter forvaltningslovens § 21.

Det for Energiklagenævnet foreliggende spørgsmål er i realiteten, om klagerens advokats brev er kommet frem til Skælskør Kommune.

Energiklagenævnet bemærker, at der er tale om et faktisk spørgsmål, som ikke kan oplyses med de midler, som Energiklagenævnet som forvaltningsmyndighed råder over under en sag om opsættende virkning.

Som sagen for nærværende er oplyst af klageren, har Energiklagenævnet derfor ikke fornødne holdepunkter for at kritisere Skælskør Kommunes konstatering, at der ikke er modtaget noget brev fra klagers advokat om aktindsigt og udsættelse. Klagepunktet kan dermed ikke selvstændigt danne grundlag for at tillægge klagen opsættende virkning.

2.

Vedrørende ekspropriationsforretningens gennemførelse

Den påklagede afgørelse om linjeføringen er truffet af kommunalbestyrelsen, der efter loven udøver et skøn over de behov, som kommunens fremtidige udvikling kan stille.

Energiklagenævnet opfatter derfor klagepunktet om ekspropriationsforretningens gennemførelse således, at nævnet anmodes om at tage stilling til, om det fornødne retsgrundlag har været til stede.

Klagers advokat er fremkommet med en række anbringender, der angår:

- a. borgmesterens habilitet;
- b. trafik-, miljø- og naturpåvirkninger som følge af erhvervsudviklingen på Stigsnæs;
- c. faldet i grundvandstigningen med deraf følgende økonomiske risici for landbruget;
- d. miljø risici ved den PVC-fabrik, som er under opførelse;
- e. miljørisici og nabogener ved tilstedeværelsen af virksomheden RGS 90;
 samt
- f. sikkerhed og sundhed i arbejdsmiljøet i forbindelse med helbredsmæssige problemer for ansatte på Stigsnæs.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 15 af 17

Som sagen for nærværende er oplyst af klageren, har Energiklagenævnet ikke fornødne holdepunkter for at antage, at der er grundlag for kritik af borgmesterens habilitet.

Energiklagenævnet bemærker videre, at klagerens advokats overvejelser vedrørende trafik-, miljø- og naturforhold på Stigsnæs må antages at være indgået i grundlaget for den afgørelse, der er truffet af kommunalbestyrelsen, som efter gældende lovgivning om planlægning og erhvervsudvikling fastlægger den fremtidige udvikling i Skælskør Kommune og dennes enkelte dele. Klage herover henhører under andre myndigheder eller domstolene.

Nævnet bemærker også, at hverken Skælskør Kommune eller Energiklagenævnet kan tage stilling til arbejdsmiljøspørgsmål under en ekspropriationssag. Dette spørgsmål må rejses over for de hertil kompetente myndigheder.

På grundlag af det anførte konstaterer Energiklagenævnet, at kommunens afgørelse ikke strider mod de i varmemforsyningslovens § 1 nævnte hensyn til samfundsøkonomisk og miljøvenlig anvendelse af energi og nedbringelsen af energiforsyningens afhængighed af olie.

3.

Vedrørende erstatningens udmåling

Da spørgsmål om erstatningens udmåling ifølge varmeforsyningslovens § 18 afgøres af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i lov om offentlige veje, finder Energiklagenævnet, at sagen bør henvises til disse myndigheder med henblik på afgørelse af klagerens sag.

Sammenfattende bemærker Energiklagenævnet derpå:

Spørgsmålet om klagens opsættende virkning skal Energiklagenævnet afgøre i medfør af varmeforsyningslovens § 26 og efter dansk forvaltningsrets almindelige regler. Disse regler indebærer, at afgørelsen må træffes efter en afvejning af klagerens anbringender om nægtelse af aktindsigt og nægtelse af omberømmelse og ekspropriationsforretningens gennemførelse i relation til forvaltningsrettens regler over for konsekvenserne af at udsætte ekspropriationsindgrebet.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 16 af 17

Energiklagenævnet finder, at advokat v. Kauffmanns anbringender om forvaltningsretlig ugyldighed ikke har støtte i et så klart, væsentligt grundlag, som må kræves for at suspendere det videre anlægsarbejde på ejendommen. Derfor bør klagen fra Basnæs A/S ikke tillægges opsættende virkning på nuværende tidspunkt.

Energiklagenævnet bemærker afsluttende:

Klagerens advokats anmodning om aktindsigt i sagen vedrørende RGS 90's ønske om udvidelse af virksomheden på Stigsnæs bør rettes til Skælskør Kommune, som er den myndighed, der måtte have akterne i denne sag i sin besiddelse. Nævnet har ikke kompetence til at udtale sig om kommunalpolitikeres og embedsmænds ansvar for varetagelsen af disses opgaver. Dette klagepunkt afvises derfor

Energiklagenævnets afgørelse

Advokat v. Kauffmanns klage af 14. juli 2004 over Skælskør Kommunes afgørelse af 22. juni 2004 gives ikke opsættende virkning for ekspropriationens gennemførelse.

Anmodningen om aktindsigt vedrørende RGS 90 afvises.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnets formand i henhold til § 26, stk. 1, i lov om varmeforsyning, jf. lovebekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 med senere ændringer, jf. § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 653 af 26. juni 2000 om forretningsorden for Energiklagenævnet.

Energiklagenævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Klagerens advokat fremsendes samtidig kopi af Skælskør Kommunes brev af 6. august 2004. Såfremt brevet giver anledning til, at klager fortsat finder, at Skælskør Kommunes adfærd i ekspropriationssagen giver grundlag for en klagesag for Energiklagenævnet, vil nævnet betragte klage herom som rettidig, såfremt den indgives inden 4 uger fra denne afgørelses dato.

Denne afgørelse er sendt til:

- Advokat Michael v. Kauffmann på vegne af Aktieselskabet Basnæs
- Skælskør Kommune
- Landinspektør Gunnar Ralkov på vegne af projektets bygherre DONG Distribution A/S og den projekterende ingeniør COWI.

12. august 2004

J.nr.: 21-284

Eksp.nr.: 16900

TAT

Side 17 af 17

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/ Thomas Andersen Thrane
Fuldmægtig